

Από αριστερά, ο Π. Πετριδής, η Α. Κυριακίδου και η Ε. Παιονίδου.

Το συγκρότημα «Ρίζες»

Παλεύουμε και στεκόμαστε ψηλά στον πνευματικό στίβο

Νέα Υόρκη, 29. - Στα πλαίσια του εορτασμού για τα Ελληνικά Γράμματα, έγινε την Κυριακή 25 Ιανουαρίου, στο Πολιτιστικό Κέντρο της Αρχιεπισκοπής, εκδήλωση με θέμα: «Διαχρονική πορεία στην ποίηση τη μουσική και το τραγούδι της Κύπρου».

Ακόμα μια φορά, ο Πολιτιστικός Όμιλος Κυπρίων Αμερικής «ΣΑΪΠΡΕΚΟ» μετέφερε την πολιτιστική εικόνα της Κύπρου, μέσα από ένα καλοφτιαγμένο πρόγραμμα, που άρεσε σε ομογενείς και ξένους.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο επίσκοπος Τρωάδος Αλέξιος, ο πρόεδρος της Κύπρου κ. Δ. Χατζής και ο ναυτικός ακόλουθος της Κύπρου Α. Κωνσταντίνου.

Σε μία εναλλαγή ιστορικής πληροφόρησης, εμπλουτισμένης με τα ανάλογα ποιήματα για την κάθε εποχή και με μουσική συμπλήρωση, δόθηκε μία πολύ μεστή και γλαφυρή εικόνα της κυπριακής εξέλιξης, όσο αφορά την ποίηση και τη μουσική.

Το μουσικό μέρος της εκδήλωσης και την εκλογή των κατάλληλων τραγουδιών έκανε ο γνωστός στην ομογένεια Βασίλης Καλλής, ο οποίος μαζί με τα υπόλοιπα μέλη του μουσικού συγκροτήματος «Ρίζες», εργάστηκαν πολύ σκληρά και υποδειγματικά για την άρτια απόδοση του μουσικού μέρους και πρόσφεραν την εργασία τους και τη μουσική φιλοκερδώς, τιμώντας τα κυπριακά γράμματα και την πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας τους.

Τα κείμενα διαβάστηκαν στα ελληνικά από τον Πέτρο Πετριδή, γνωστό από το κυπριακό του τηλεοπτικό πρόγραμμα «Η Κύπρος μας» από την κ. Ελλη Παιονίδου, γνωστή Κύπρια λογοτέχνη και την αντιπρόεδρο του Σαϊπρέκο Λίλα Κυριακίδου. Τα αγγλικά κείμενα διαβάστηκαν από τον Anthony Scheltnman μέλος

της θεατρικής ομάδας του Σαϊπρέκο.

Εκτός από τα καθιερωμένα τραγούδια, ο Βασίλης Καλλής μελοποίησε ειδικά για την εκδήλωση ποιήματα του Λιπέρη και της κ. Ελλης Παιονίδου, που εντυπωσίασαν το κοινό. Τα μέλη της ορχήστρα ήταν όπως πάντα ο Νίκος Βερόπουλος - φλογέρα και τουμπελεκί - ο Αντρέας Μέσης βιολί - και ο Ιάκωβος Ιακώβου -τραγούδι.

Ομιλία Παιονίδη

Την εκδήλωση προλόγισε ο κ. Πανίκος Παιονίδης, σύμβουλος για Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κύπρου στον ΟΗΕ.

Ανάμεσα σ' άλλα είπε:

«Η Κύπρος σαν γεωγραφικός προσδιορισμός είναι μονάχα μία κοκκίδα στον χάρτη της υδρογειού, όπως λέει και ο ποιητής, να έτσι να κάνει το χέρι την κρύβει, ένα κουνούπι αν καθήσει την χάνει. Μα έλα που δεν χάνεται! Σε μας, όποια πέτρα και να σηκώσεις θα σου κάμουν τα χέρια ανάθεσά σου κάμουν άλλων που χάθηκαν. Και πάλι όπως χάθηκαν αφού σπαρταράνε στις λέξεις μας, μέσα μας.

Της ελιάς μας οι ρίζες σκοντάφτουν σε θρύψαλα αγείων, τερακότα και μάρμαρα και χαλκό και χρυσό και αγκαλιάζεται στα ψηφιδωτά της Ρώμης η λύκαινα με τον ιχθύ του Χριστού.

Εχω την άποψη ότι η ποιητική αυτή σύλληψη δίνει μέσα από μία τρομερή συμπύκνωση το πραγματικό εκτόπισμα της μικροσκοπικής κοκκίδας που λέγεται Κύπρος, με τις βαθιές ρίζες και τους ζωογόνους χυμούς που θρέφουν το αρχαίο νησί μας, τον ανεκτίμητο πλούτο σε έργα και δημιουργήματα που σηκώνουμε στους ώμους μας και από τον οποίο αντλούμε σφρίγος και δύναμη και πίστη για το μέλλον.

Όπως τονίζει και ο Κύπριος ιστορικός Δρ. Κυριάκος Χατζηγιάννου στο εφτάτομο έρ-

γο του «Η Αρχαία Κύπρος εις τα Ελληνικάς πηγάς», η αρχαία Κύπρος δημιούργησε μία θαυμάσια ποίηση. Πρόκειται για επιτύμβια επιγράμματα, σε εξαιρετική ελληνική γλώσσα, γραμμένα σε μέτρο. Και δεν πρόκειται, τονίζει ο Δρ. Χατζηγιάννου, για επιγράμματα που ήρθαν από την Ελλάδα, αλλά για δημιουργήματα Κυπρίων Ελλήνων. Υπάρχει όμως και μία πλειάδα επώνυμων Κυπρί-

Εκδήλωση του ΣΑΪΠΡΕΚΟ για τα ελληνικά γράμματα

ων συγγραφέων που αναφέρονται στις ελληνικές πηγές, που διάπρεψαν εκτός Κύπρου. Ο Ζήνων ο Κιτιεύς ο δημιουργός της Στωϊκής Φιλοσοφικής Σχολής, είναι απλώς ένα απ' αυτά τα ονόματα. Ο εξελληνισμός της Κύπρου αρχίζει τον 10ο αιώνα π. Χ. Στην προ της εποχής αυτής περίοδο ζούσαν στην Κύπρο οι Ετεοκύπριοι, που μιλούσαν μάλιστα την γλώσσα τους μέχρι και τον 3ο π.χ. αιώνα και σώζονται ακόμη διγλωσσές επιγραφές, που δεν έχουν όμως αποκρυπτογραφηθεί ακόμη. Φυσικά η Κύπρος όντας στο σταυροδρόμι πολιτισμών δεχόταν συνέχεια την εισροή ξένων στοιχείων.

Η Κύπρος όμως δεν είναι απλώς ένα μνημείο αρχαίο πολιτισμού που το έθαψε ο χρόνος. Οι ιστορικοί των Βυζαντινών χρόνων μιλούν για μία άνθιση των γραμμάτων και των τεχνών στη Σαλαμίνα του 4ου αιώνα μ.Χ., όπου μεταφέρεται από την Πάφο η πρωτεύουσα της Κύπρου. Η πόλη μέχρι και τον έβδομο αιώνα επεκτείνεται συνέχεια με μεγάλες βασιλικές σε βαθμό που

προκαλεί κατάπληξη το σφρίγος της στους τότε Αραβες επιδρομείς. Είναι αυτής της περιόδου τα λαμπρά ψηφιδωτά της Αγγελόκτιστης, της Παναγιάς της Κυράς και της Κανακαριάς, που έγιναν όπως είναι καλά γνωστό πλιάτσικο στα χέρια των Τούρκων εισβολέων, φυγαδεύτηκαν στο εξωτερικό, πουλήθηκαν σε εμπόρους της τέχνης και κατέληξαν στις ΗΠΑ, όπου έγινε και η γνωστή δίκη που την κέρδισε η Κύπρος».

Συνεχίζοντας, ο κ. Παιονίδης ανέφερε:

«Από τους ιστορικούς πάλι πληροφορούμαστε ότι η ζωγραφική στο νησί παρουσίασε μία εξαιρετική άνθιση τον 11ο και 12ο αιώνα. Η Κύπρος είναι το μόνο μέρος της τότε Βυζαντινής Αυτοκρατορίας όπου σώθηκαν τόσα πολλά μνημεία με δείγματα υψηλής τέχνης.

Εχουν επίσης διασωθεί συγγράμματα Κυπρίων της εποχής εκείνης που είχαν αναπτύξει δραστηριότητα και στην Κωνσταντινούπολη. Και μιλάμε πάντα για πολιτισμό που κρατά το νήμα της ελληνικής πολιτιστικής παράδοσης. Ο πολυγραφότερος της εποχής εκείνη Κύπριος συγγραφέας ήταν ο Άγιος Νεόφυτος, που έζησε τον 12ο αιώνα.

Πνευματική άνθιση παρατηρείται στην Κύπρο και στα χρόνια της Φραγκοκρατίας και συνεχίζεται και στην εποχή των Ενετών. Ο Λεόντιος Μαχαιράς είναι οπωσδήποτε ο πιο σημαντικός χρονογράφος της περιόδου αυτής και ο πρώτος Νεοέλληνας που γράφει στην γλώσσα της εποχής του. Αυτή την εποχή αναπτύσσεται και η λογοτεχνία. Περηφανεύομαστε για τα περίφημα κυπριακά ερωτικά τραγούδια, που δεν είναι απλώς μεταφράσεις από τα ιταλικά, αλλά πρωτότυπα ποιήματα. Πρόκειται ουσιαστικά για

Συνέχεια στη σελ. 14

Ε Ν Τ Ε Λ Ε Σ Μεταξί μας

Μερικές φορές με τις ομιλίες του και τις ενέργειές του ανοίγει την καρδιά μου και άλλες φορές την μαυρίζει. Προχθές τον άκουσα στην εκδήλωση για τα ελληνικά γράμματα, που έγινε στο «Γουόλντορφ Αστόρια». Ήταν ο τελευταίος που μίλησε, αλλά και ο πιο ουσιαστικός στο περιεχόμενο της ομιλίας του. Φανέρωσε την ηγετική προσωπικότητά του και απόδειξε πως θα αφήσει ένα μεγάλο κενό όταν φύγει...

Αναφέρομαι στον Αρχιεπίσκοπο Ιάκωβο. Τον Ιεράρχη, που από τα λεγόμενά του, μου θύμισε τον Παπαφλέσσα, καθώς μιλούσε στα παλικάρια του και τους έλεγε: «Όλα για την πατρίδα, όλα για τον λαό μας. Τους Τούρκους πάρτε το κεφάλι».

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος, έστω αργά, κάλεσε όλους να ενώσουν τις δυνάμεις τους. «Η Ελλάδα κινδυνεύει και είναι η ώρα ν' αφήσουμε τον τουρκισμό και να αντιμετωπίσουμε όλα τα εθνικά θέματα από κοινού», είπε χαρακτηριστικά, ενώ, στη συνέχεια, έμμεσα, αλλά ξεκάθαρα, εισηγήθηκε να υλοποιηθεί το ταχύτερο η ιδέα για την ίδρυση «Εθνικού Συμβουλίου» του Ελληνισμού της Αμερικής.

Μάλιστα, εισηγήθηκε τη δημιουργία ενιαίου ταμείου με εισφορά χίλιων δολαρίων από κάθε ομογενειακό φορέα, ώστε να προωθηθούν αποτελεσματικότερα τα εθνικά θέματά μας στην Ουάσινγκτον.

Την περασμένη Κυριακή ο Αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος μίλησε όπως πρέπει να μιλά. Μίλησε ως πραγματικός ηγέτης της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας της Αμερικής και απ' ότι πληροφορούμαι σκοπεύει να προχωρήσει και σε άλλες ενέργειες, εντός των ημερών, για την ενότητα και το συντονισμό όλων των δυνάμεων της Ομογένειας.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι ο Αρχιεπίσκοπος έχει αλλάξει τον τελευταίο καιρό, γιατί είναι δυσαρεστημένος με τη στάση των Τούρκων και των Αμερικανών στο θέμα της εκλογής του Πατριάρχη.

Δεν ξέρω αν έχει αλλάξει και σε τι πραγματικά έχει αλλάξει. Εκείνο που γνωρίζω είναι ότι πολλές φορές, ο Αρχιεπίσκοπος με δηλώσεις του και πράξεις του μας απογοήτευσε.

Όπως: η πρωτοβουλία του για το Νταβός, οι δηλώσεις του για τους «Τούρκους αγνοούμενους» και γενικότερα η χλιαρή αντιμετώπιση από μέρους του των εθνικών θεμάτων.

Ήταν στιγμές που μας πίκρανε, γιατί ξέρουμε τις ικανότητές του και είναι από τους λίγους ηγέτες του Ελληνισμού, που όταν θελήσουν, μπορούν να προσφέρουν ανεκτίμητες υπηρεσίες στο Έθνος.

Ήταν στιγμές που έφτανε στο σημείο να κολακεύει τους Τούρκους, να αγνοεί την τουρκική κατοχή στην Κύπρο και να κρατά «ίσις αποστάσεις», λες και ήταν ο Κουεγιάρ.

Ξέρω ότι έχει ικανότητες και ότι είναι μεγάλη ελπίδα για την Ελλάδα και την Κύπρο. Κρατεί στα χέρια του τον «κοιμισμένο γίγαντα», τον Ελληνισμό της Αμερικής.

Μπορεί, σαν θελήσει, να τον ξυπνήσει και μαζί του να ξυπνήσει και το Έθνος των Ελλήνων...

Αμήν και ποτέ...

Παν-Παν.